

העשרה למדריכ/ה - אברמק קופולוביץ'

הקדמה

אברהם קופולוביץ, אברמק, נולד ב-18 לפברואר 1930 בעיר לודז', בן יחיד להוריו מנדל ויוכבד. ב-1939 כונסו כל יהודי לודז' בגטו, שהיה השני בגודלו בפולין. אברמק, שהספיק ללמוד רק שנתיים בבית ספר פולני, הפך לשוליית סנדלר בבית מלאכה בו עבד במשך 3 שנים. בתוך מציאות החיים הקשה של הגטו מוצא אברמק זמן וכוחות ליצור. אברמק כתב את יצירותיו שכללו 8 שירים, שני מחזות קצרים, וציור. את השירים והמחזות הוא כותב במחברת, "משל עצמי".

ב-1944, עם חיסול הגטו, נשלח אברמק עם הוריו ועם שאר תושבי הגטו לאושוויץ. אמם נשלחה מיד עם הגיעם לתאי הגזים. אברמק ואביו נשלחו לעבודות כפייה במחנה. באחד הימים האב רצה לחסוך מאברמק את העבודה הקשה והשאיר אותו בצריף. כשחזר בערב מצא את מיטתו ריקה. הגרמנים אספו את כל אלו שלא עבדו ולקחו אותם לתאי הגזים. בסוף המלחמה חזר האב מנדל לבית שבלודז' ומצא את מחברת השירים.

לימים התחתן מנדל בשנית עם חיה גרינפלד ועלה עם בנה אליעזר לארץ. את המחברת שם במזוודה אך לא סיפר עליה לאיש. את הציור, של איש יהודי עטוף טלית, תלה מנדל מעל מיטתו. לאחר מותם של מנדל ושל חיה, נילה אליעזר גרינפלד-לולק את מחברת השירים של אברמק, אחיו החורג, שמעולם לא זכה להכיר. עירית עמיאל, משוררת ומתרגמת, שמעה על מחברת השירים ונסלה על עצמה, ללא תמורה, אך עם רגישות והמון אהבה את מלאכת תרגום השירים מפולנית.

מחברת השירים יצאה לאור, עם תוספות שונות, בהוצאת "יד ושם". שיריו של אברמק זוכים להערכה וכבוד בכל העולם. השיר "חלום" תורגם לשפות רבות: צרפתית, אנגלית, גרמנית, דנית ועוד היד נטויה... באחד מביקורי הראשונים עם גיא אצל לולק הוא אמר לנו משהו שריגש אותנו מאוד: "היו לי שני קלסרים עם החומר על אברמק. חשבתי שזהו, נגמר. פתאום באתם אתם והכנסתם אותי מחדש לתחום נוסף שטרם עסקתי בו - המוזיקה. שימחתם אותי מאוד". אני שמח על שיצא לנו לסגור את המעגל, ושישים שנה אחרי שחוסל גטו לודז', להשלים את שהחל נער קטן ומוכשר זה.